

Asia: VN/18780/2023-LVM-180

Lausuntopyyntö valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman luonnoksesta ja ympäristöselostuksesta (SOVA-lain mukainen ympäristöarviointi)

Lausunnonantajan lausunto

Vastaavatko strategiset linjaukset (ml. alueelliset painotukset) valtakunnallisen liikennejärjestelmän kehittämistarpeita?

-

Mielipiteenne suunnitelmaluonnoksen toimenpiteistä?

-

Onko suunnitelmaluonnoksen rahoitus kohdennettu oikein rahoitusohjelman sisällä?

-

Mielipiteenne suunnitelmaluonnoksen vaikutusarvioinnista ja ympäristöarvioinnista (SOVA-laki 8.4.2005/200)?

-

Muut huomiot?

Tilastokeskuksen yleiset kommentit Valtakunnallisesta liikennejärjestelmäsuunnitelmasta vuosille 2026-2037

Tilastokeskus kiittää mahdollisuudesta antaa lausuntonsa Valtakunnalliseen liikennejärjestelmäsuunnitelmaan vuosille 2026-2037.

Valtakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnitelma on strateginen suunnitelma Suomen liikennejärjestelmän kehittämisestä. Se on kattava tilannekuva liikennejärjestelmän nykytilasta ja sen toimintaympäristön muutoksista. Se sisältää vision liikennejärjestelmän kehittämiseksi vuoteen

2050, suunnitelmalle asetetut tavoitteet ja niitä tarkentavat strategiset linjaukset, aluekohtaisia painotuksia sekä valtion ja kuntien tavoitetoimenpiteitä unohtamatta.

Tilastokeskus vastaa toimialallaan varsin laajasta joukosta eri liikenne-, onnettomuus-, ympäristö- ja päästöaiheisia tilastoja, joita hyödynnetään päätöksenteon tukena, eri vaikutusarviointien mittareina sekä faktatietojen seurannassa. Tilastokeskuksella on mahdollisuus kehittää laatimiensa tilastotietojen sisältöjä sekä suunnitella yhteistyössä sidosryhmien kanssa uutta tilastointia, silloin kun siihen on yhteiskunnassa tarvetta (resurssointi ja rahoitus huomioiden).

Liikennejärjestelmäsuunnittelun vaikuttavuuden arvioinnissa (luku 4.5.1) olennainen osa on käytettävissä oleva tietopohja (konkreettiset mittarit) sekä tietopohjan eri kehittämisen mahdollisuudet. Tilastokeskus haluaa nostaa esille vaikuttavuuden arviointiin ja päätöksenteon tueksi tarvittavan tiedonhuollon merkitystä. Tilastokeskus pystyy kumppanina kehittämään liikennealan tilastointia sekä aineistojen käyttöä ja edistämään osaltaan tietoon pohjautuvaa, läpinäkyvää päätöksentekoa ja tiedolla johtamista. Liikennejärjestelmäsuunnitelma ja sen toimenpiteiden seuranta voi synnyttää uusia mittari- ja tilastointitarpeita. Tilastokeskus pitää tärkeänä, että tiedontuotantoon liittyvien kehittämistoimien osalta varmistetaan hyvä operatiivinen yhteistyö eri toimijoiden ja hallinnonalojen välillä. Yhteinen keskustelu on tärkeää myös siksi, että vältetään päällekkäistä tekemistä ja tiedonantajien ylimääräistä rasitusta.

On myös tarpeen kiinnittää huomiota tilastotoimen tiedonsaannin edellytyksien turvaamiseen mm. suunnitelmassa mainittujen uusien digitaalisten tietoaineistojen kehittyessä (luku 4.8.2 logistiikan digitalisaatio ja siihen liittyvät mahdollisuudet, esim. sähköiset kuljetustiedot eFti, logistiikan digitalisaatiostrategia sekä uudet liikkumismuodot). Digitaalisuuden lisääntyminen voi tarjota uusia aineistolähteitä, jotka mahdollistavat uutta tilastointia. Lainsäädäntö ja sen muutostarpeet ovat keskeinen näkökulma tiedon hyödyntämiselle ja yhteiselle kehittämiselle. Käytössä olevien tietovarantojen on hyvä olla yhteen toimivia sekä yhteensovitettavia.

Laadukkaan ja ajallisesti koherentin tietopohjan turvaaminen ja kehittäminen eri liikenneaiheisten tilastojen, liikenneturvallisuustietojen, ympäristötilastotietojen kuin viestintätilastojenkin osalta hyödyttää koko liikennealan ison kuvan seurantaa.

Herttuainen Tiina
Tilastokeskus